

ج) دوستانه به او گفت که از هر کسی آزاده شده باز گوید.

د) خشمگینانه نام کسی را که به کاوه ظلم کرده بود از او پرسید.*

سؤال های تشریحی درس چهاردهم

قلمرو زبانی:

۱- در واژه های «نمی خواند، سپید، تنبل» کدام فرآیند واجی مشترک دیده می شود؟ (۰/۲۵ - نمره - متوسط)

۲- نقش دستوری واژه مشخص شده چیست؟ (۰/۲۵ - سخت)

همه برده سر در گریبان فرو/ نشد هیچ کس را هوس رزم او

۳- معنای واژه های مشخص شده را بنویسید: (۰/۵ - نمره - متوسط)

الف) که ناگاه عمرو آن سپهر نبرد/ برانگیخت ابرش برافشاند گرد

ب) بر مصطفی بهر رخصت دوید/ از او خواست دستوری اما ندید

۴- معنای واژه های «سهم» و «کینه» را بنویسید. (۰/۵ - نمره - متوسط)

۵- ساخت واژه های مشخص شده را بنویسید: (۰/۷۵ - نمره - متوسط)

نخست آن سیه روز و برگشته بخت/ برافراخت بازو چو شاخ درخت

۶- املائی صحیح واژه های نادرست را بنویسید: (۰/۷۵ - نمره - سخت)

بخوایید دندان به دندان کین/ الم کرد شمشیر آن اژدها/ چو غلطید در خاک آن ژنده پیل

۷- نقش دستوری واژه های مشخص شده را بنویسید: (۱ - نمره - سخت)

الف) بر مصطفی بهر رخصت دوید/ از او خواست دستوری اما ندید

ب) برافراخت پس دست خیبرگشا/ پی سربریدن بیفشرد پا

۸- نقش دستوری واژه های مشخص شده را بنویسید: (۱ - نمره - سخت)

شجاع غضنفر، وصی نبی/ نهنگ یم قدرت حق علی

قلمرو ادبی:

۱- در مصراع اول بیت «فلک باخت از سهم آن جنگ رنگ/ بود سهمگین جنگ شیر و پلنگ» کدام قسمت تشخیص دارد؟ (۰/۲۵ - نمره -

متوسط)

۲- در بیت «چو نمود رخ شاهد آرزو/ به هم حمله کردند باز از دو سو» «شاهد آرزو» چه آرایه ای دارد؟ (۰/۲۵ - نمره - سخت)

- ۳- ردیف و قافیه را در بیت «دویدند از کین دل سوی هم/ در صلح بستند بر روی هم» مشخص کنید: (۵/۰ - نمره - ساده)
- ۴- در بیت های زیر، مفهوم مجازها را مشخص کنید: (۵/۰ - نمره - متوسط)
- الف) به جز بازوی دین و شیر خدا/ که شد طالب رزم آن اژدها
- ب) به سوی هژبر ژبان کرد رو/ به پیشش برآمد شه جنگجو
- ۵- تشبیه و پایه های آن را در بیت زیر مشخص کنید: (۷۵/۰ - نمره - سخت)
- دویدند از کین دل سوی هم/ در صلح بستند بر روی هم
- ۶- در مصراع دوم بیت زیر چند تشبیه دیده می شود؟ آن ها را مشخص کنید: (۷۵/۰ - نمره - سخت)
- شجاع غضنفر، وصی نبی/ نهنگ یم قدرت حق، علی
- ۷- در بیت های زیر ارکان تشبیه را مشخص کنید: (۱ - نمره - سخت)
- الف) چو آن آهنین کوه آمد به دشت/ همه رزمگه کوه فولاد گشت
- ب) که ناگاه عمرو آن سپهر نبرد/ برانگیخت ابرش برافشاند گرد
- ۸- با توجه به بیت «پرید از رخ کفر در هند رنگ/تپیدند بتخانه ها در فرنگ» به پرسش ها پاسخ دهید: (۱ - نمره - متوسط)
- الف) «رنگ از رخ پریدن» چه آرایه ای دارد؟
- ب) آرایه مشترک مصراع اول و دوم چیست؟
- پ) با توجه به این که «هند» در شرق کره زمین است، با «فرنگ» چه آرایه ای پدید می آورد؟

قلمرو فکری:

- ۱- با توجه به درس، چرا پیامبر، بار اول و دوم به حضرت علی اجازه نبرد با عمرو نمی دهد؟ (۲۵/۰ - نمره - متوسط)
- ۲- «علم کردن» کنایه از چیست؟ (۲۵/۰ - نمره - متوسط)
- ۳- مفهوم مصراع دوم چیست؟ «چو آن آهنین کوه آمد به دشت/ همه رزمگه کوه فولاد گشت» (۵/۰ - نمره - متوسط)
- ۴- با توجه به بیت «غضنفر بزد تیغ بر گردنش/ درآورد از پای بی سر تنش» به پرسش ها پاسخ دهید: (۵/۰ - نمره - متوسط)
- الف) معنای لغوی «غضنفر» چیست؟
- ب) منظور از «غضنفر» کیست؟
- ۵- با توجه به بیت های زیر، به پرسش ها پاسخ دهید: (۷۵/۰ - نمره - متوسط)
- حبیب خدای جهان آفرین/ نگه کرد بر روی مردان دین
- همه برده سر در گریبان فرو/ نشد هیچ کس را هوس رزم او
- الف) «حبیب خدا» چه کسی است؟
- ب) منظور از «او» کیست؟

پ) «سر در گریبان بردن» چه مفهومی دارد؟

۶- منظور از قسمت های مشخص شده چه کسانی هستند؟ (۰/۷۵ نمره - متوسط)

سپر بر سر آورد شیر اله / علم کرد شمشیر آن اژدها

چو غلتید در خاک آن ژنده پیل / بزد بوسه بر دست او جبرئیل

۷- مفهوم مصراع های زیر را بنویسید: (۱ نمره - سخت)

الف) ز هم رد نمودند هفتاد حرب

ب) بخایید دندان به دندان کین

پ) در صلح بستند بر روی هم

ت) چو نمود رخ شاهد آرزو

۸- مفهوم کنایه های زیر را بنویسید: (۱ نمره - متوسط)

الف) گرد برافشاندن (ب) نفس راست کردن (پ) رنگ از رخ پریدن (ت) از پای درآوردن

سؤال های چهار گزینه ای درس چهاردهم

قلمرو زبانی:

۱- نقش دستوری کدام واژه مشخص شده در مقابل آن صحیح نیست؟

الف) چو نمود رخ شاهد آرزو/به هم حمله کردند باز از دو سو (مفعول)

ب) ز بس گرد از آن رزمگه بردمید/ تن هر دو شد از نظر ناپدید (مسند)

ج) چو غلتید در خاک آن ژنده پیل / بزد بوسه بر دست او جبرئیل (متمم)*

د) به نام خدای جهان آفرین / بینداخت شمشیر را شاه دین (نهاد)

۲- در کدام بیت نادرستی املایی دیده نمی شود؟

الف) دلیران میدان گشوده نذر / که بر کینه اول که بندد کمر

ب) در قضا بر پهلوانی دست یافت / زود شمشیری برآورد و شتافت

ج) همه برده سر در گریبان فرو / نشد هیچ کس را هوس رزم او *

د) گفت من تیغ از پی حق می زنم / بنده حقم نه معمور تنم

۳- ابرش یعنی اسبی که:

الف) رنگ آن میان سرخ و سیاه باشد

ب) رنگ آن میان زرد و بور باشد

ج) بر اعضای او نقطه باشد *

د) رنگش مایل به زردی باشد

۴- نقش دستوری کدام واژه صحیح نیست؟

الف) برافراخت پس دست خبیرگشا (نهاد)

ب) بر مصطفی بهر رخصت دوید (متمم) *

ج) علم کرد شمشیر آن اژدها (نهاد)

د) نشد هیچ کس را هوس رزم او (مضاف الیه)

۵- معنای واژه مشخص شده در کدام گزینه نادرست است؟

الف) چو نمود رخ شاهد آرزو (زیبارو)

ب) بر مصطفی بهر رخصت دوید (اذن)

ج) چو غلتید در خاک آن ژنده پیل (فیل بزرگ)

د) بینداخت شمشیر را شاه دین (رها کرد) *

قلمرو ادبی:

۱- در کدام گزینه حرف «چو» ادات تشبیه است؟

الف) چو نمود رخ شاهد آرزو

ب) چو آن آهنین کوه آمد به دشت

ج) چو شیر خدا راند بر خصم تیغ

د) برافراخت بازو چو شاخ درخت *

۲- در همه گزینه ها به جز ... کنایه به کار رفته است؟

الف) که ناگاه عمرو آن سپهر نبرد/ برانگیخت ابرش برافشانند گرد

ب) دویدند از کین دل سوی هم/ در صلح بستند بر روی هم

ج) به نام خدای جهان آفرین/ بینداخت شمشیر را شاه دین *

د) چو شیر خدا راند بر خصم تیغ/ به سر کوفت شیطان دو دست دریغ

۳- کدام گزینه درباره آرایه های بیت «فلک باخت از سهم آن جنگ رنگ/ بود سهمگین جنگ شیر و پلنگ» کاملاً درست است؟

الف) واج آرای، تناقض، تشبیه، تشخیص

ب) استعاره، جناس ناهمسان، تناسب کنایه *

ج) تشخیص، ایهام تناسب، مراعات نظیر، حس آمیزی

د) اغراق، کنایه، تشخیص، تضاد

۴- در همه گزینه ها به جز گزینه ... تشبیه به کار رفته است.

الف) که ناگاه عمرو آن سپهر نبرد/ برانگیخت ابرش برافشانند گرد

ب) دم تیغ بر گردنش چون رسید/ سر عمرو صدگام از تن پرید *

ج) نخست آن سیه روز و برگشته بخت/ برافراخت بازو چو شاخ درخت

د) چو نمود رخ شاهد آرزو/ به هم حمله کردند باز از دو سو

۵- در کدام بیت مجاز به کار نرفته است؟

الف) نهاندند آوردگاهی چنان/ که کم دیده باشد زمین و زمان

ب) زره لخت لخت و قبا چاک چاک/ سر و روی مردان پر از گرد و خاک

ج) چنان دید بر روی دشمن ز خشم/ که شد ساخته کارش از زهر چشم *

د) چنین آن دو ماهر در آداب ضرب/ ز هم رد نمودند هفتاد حرب

قلمرو فکری:

۱- در مصراع های زیر، کدام شخصیت با بقیه متفاوت است؟

الف) به سوی هژیر زیان کرد رو ب) به پیشش برآمد شه جنگجو

ج) چو آن آهنین کوه آمد به دشت* د) بینداخت شمشیر را شاه دین

۲- کدام معنی در مورد مصراع «بینداخت شمشیر را شاه دین» صحیح است؟

الف) حضرت علی شمشیر را بر زمین انداخت ب) عمرو شمشیر را بر زمین انداخت

ج) حضرت علی با شمشیر ضربه زد* د) عمرو تسلیم شد

۳- «ز بس گرد از آن رزمگه بردمید/ تن هر دو شد از نظر ناپدید» یعنی: شدت پیکار چنان بود که...

الف) هر دو پهلوان یکدیگر را در گرد و غبار نمی دیدند

ب) هر دو پهلوان یکدیگر را در تیرگی و تاریکی گم کردند

ج) طرفین مخاصمه در تیرگی خاک و غبار دیده نمی شدند *

د) طوفان سهمگین طرفین مخاصمه را زیر خاک پنهان کرد

۴- از مفهوم بیت «چنین آن دو ماهر در آداب ضرب/ ز هم رد نمودند هفتاد حرب» کدام گزینه برداشت نمی شود؟

الف) دفاع کردن جنگاوران ب) مهارت جنگاوران در نبرد

ج) سختی نبرد بدون ابزار جنگی * د) به طول انجامیدن نبرد

۵- معنی و مفهوم درج شده در برابر کدام گزینه نادرست است؟

الف) همه رزمگه کوه فولاد گشت: گویی آن پهلوان قوی هیكل تمام میدان را اشغال کرد.

ب) بخایید دندان به دندان کین: از شدت ضربه دشمن درد کشید. *

ج) چو نمود رخ شاهد آرزو: هیچ کدام در جنگ پیروز نشدند.

د) به سر کوفت شیطان دو دست دریغ: شیطان شکست خورده و ناامید شد.